

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА КНИЖЕВНОСТ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ТЕАТАРСКИ УМЕТНОСТИ ПРИ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИОТ УНИВЕРЗИТЕТ ЕУРОПА ПРИМА - СКОПЈЕ

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за театарски уметности при Интернационалниот универзитет Еуропа Прима - Скопје, на седницата одржана на ден 23.08.2023 година, донесе Одлука со која не избра за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник по група предмети од областа **Книжевност (612 Наука за книжевноста, Фраскатијева класификација)** во сите наставно научни звања на Факултетот за театарски уметности.

На конкурсот за избор на наставници во сите наставно-научни звања по група предмети од областа **Книжевност**, објавен во весникот „Нова Македонија“ од 27 јули 2023 година, се пријави и поднесе документација кандидатот **д-р Звонко Танески**. Заблагодарувајќи се на довербата, формираната Рецензентска комисија, во состав:

Проф. Јордан Плевнеш,
Проф. Мимоза Рајл,
Вонреден професор Гоце Ристовски,

врз основа на увидот во документите, има чест на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за театарски уметности при Интернационалниот универзитет Еуропа Прима - Скопје да му го поднесе следниов:

ИЗВЕШТАЈ

НАУЧНИ, СТРУЧНИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ

Звонко Танески е роден на 12.3.1980 година во Кичево. Дипломирал на Катедрата за општа и компаративна книжевност на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (2002). Остварил студиски престој на Универзитетот во Перуџа, Италија (2003). Докторирал на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Комениус“ во Братислава на Катедрата за словачка литература и литературна наука, во научната област „Теорија и историја на словачката литература“, а со тема од модерната словачка поезија: „Модели на метафорична слика во поезијата на Јан Ондруш“ (2007, PhD.). Подоцна уште докторирал и на Катедрата за превод и толкување на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Константин Филозоф“ во Нитра со тема од областа на словачко-македонските книжевни и културни врски (2008, PhD.). На братиславската катедра ги предавал периодично предметите „Преглед од историјата на јужнословенските

литератури“ и „Современа словачка поезија“ (2005 – 2007). Работел и како прв лектор по македонски јазик и литература на Катедрата за словенски филологии на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Комениус“ во Братислава, Словачка (2004 – 2007 и повторно од 2015 до денес).

Член е на Клубот на независни писатели при Асоцијацијата на писателски организации на Словачка (од 2006 година); редовен член на **Меѓународната асоцијација на писатели и публицисти (Authors and Publicists International Association) – МАПП/АРИА со седиште во Рига – Латвија (од 2014 година)**; член на Светското поетско друштво – Poetas Del Mundo (од 2016 година); член на азиската Унија на поети за светски мир (UNWPP – Unity World Peace Poets, од 2021 година); член на Светската асоцијација на поети (World Poets Association) со седиште во Романија (од 2021 година); член на Словенската литературна и уметничка академија со седиште во Варна – Бугарија (од 2016 година) и координатор на академијата за Република Словачка (од 2017 година); член на Словачкиот славистички комитет (Slovenský komitét slavistov, од 2022 година); член на Друштвото за компаративна книжевност на Македонија (од 2013 година), на Чешко-словачката асоцијација за компаративна книжевна наука (од 2016 година) и наедно член на централното претседателство на асоцијацијата (од 2020 година); член на Европското здружение за книжевна компаратистика (Société Européenne de Littérature Comparée ESCL/SELC – European Society of Comparative Literature ESCL/SELC) од 2009 година и член на Советодавниот одбор на здружението во периодот од 2022 до 2027 година; член на International Comparative Literature Association (AIRC – ICLA) од 2018 година; член на Европската мрежа за поезија ВЕРСОПОЛИС (од 2022 година); член на Здружението на преведувачи на Република Македонија (од 2012 година) и на Македонско-словачкото друштво за економска и културна соработка (од 2012 година), а исто така и член на главниот научен борд на меѓународните списанија „Konštantínove listy“ (Constantine’s Letters) од 2012 година, „Art Communication & Popculture“ – А&Р од 2014 година, „Litikon – Journal for Literature Research“ од 2016 година; „Контекст“ (Context – Review for Comparative Literature and Cultural Research) од 2017 година; „Бранувања“ од 2018 до 2020 година, „Современи дијалози“ од 2019 година и „ЕЛЕМЕНТИ – Електронско списание за книжевност“ од 2021 година. Почесен член е на Словачкиот ПЕН-центар од 2013 година и редовен член од 2018 година.

Работел како доцент на Факултетот за странски јазици при Универзитетот ФОН во Скопје (од 2011 до 2014 година), а од 2012 до 2014 година бил член и на Универзитетскиот сенат. Таму ги предавал предметите: „Теории и техники на преведување“, „Теории и техники на толкување“, „Теории и техники на комуникација“, „Стилистика“, „Академско пишување“ и „Македонски јазик како мајчин и немајчин“. Во 2012 година добил и официјална лиценца/потврда за признаено право за лекторирање од страна на Советот за македонски јазик при Владата на Република Македонија. Во 2007 – 2008 година работел како научен и стручен советник во Институтот за светска литература при Словачката академија на науките во Братислава. Од 2007 до 2011 година работел и како научен кадар во Институтот за проучување на културното наследство на Кирил и Методиј на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Константин Филозоф“ во Нитра, а повторно таму работел од 2014 до септември 2015 година. Од 2008 до 2011 година работел и како прв лектор по македонски јазик и литература на Катедрата за словачки јазик на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Константин Филозоф“ во Нитра. Во декември 2011 година му бил доделен и високиот научен степен II а (самостоен научен истражувач) од страна на Комисијата за вреднување на научната квалификација на кадри при Словачката академија на науките во Братислава. Бил визитинг

професор на повеќе европски државни универзитети во рамките на меѓународните академски мобилни мрежи CEEPUS и ERASMUS+. Член е на светската академската мрежа Academia.edu со седиште во Сан Франциско, САД.

Од септември 2015 година работи како универзитетски професор на Катедрата за словенски филологии на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Коменски“ во Братислава, каде што ги предава предметите: „Јужнословенски книжевности“, „Рецепција на јужнословенските книжевности во Словачка“, „Книжевна компаратистика“, „Теорија на преведување и меѓулитерарност“, но, исто така, под негово водство повторно се отвораат во Р. Словачка (на државниот универзитет „Комениус“ во Братислава) и предметите „Македонски јазик 1 и 2“, „Факти за Македонија“ и „Македонски филм“.

Добитник е на повеќе книжевни награди во Македонија и во странство, меѓу кои би можеле да се издвојат наградите за поезија: од С.Р.И.С. за млади уметници од медитеранските и балканските земји (Реџо Калабрија – Италија, 1995), наградата „Ацо Караманов“ (Радовиш, 1997), „Бели мугри“ (Скопје, 2012) златен медал „Poet laureate“ (Манила – Филипини, 2013); плакета за целокупно поетско и научно творештво и за посебни заслуги во областа на славистиката од Ректорот на Универзитетот во Варна во рамките на меѓународниот книжевен фестивал „Словенска прегратка“ што го организира Словенската литературна и уметничка академија (Бугарија, 2015), големата награда „Сребрено летечко перо“ на истоимениот фестивал и од истата академија за 2018 година; втора награда за песна на меѓународната (македонско-италијанска) поетска манифестација „Антево слово“ за 2019 година и др.; наградата за најдобар книжевен превод „Златно перо“ (за преводот на делото „Патагонија“ од Душан Митана во 2013 година) од Сојузот на литературните преведувачи на Македонија, како и наградите за научен есеј: на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (1999, 2000, 2001), на Институтот за јазична и стручна подготовка на странски студенти и докторанди (ЏЈОР) во Братислава (2003), на меѓународното списание „Корени“ за 2013 година, потоа меѓународната награда „Гоцева мисла“ што ја доделува Фондацијата за културна и научна афирмација „Македонија презент“ од Скопје за севкупен ангажман и придонес на планот на афирмацијата и презентацијата на македонската литература и култура во странство (2016); „Златна плакета“ од Фондацијата Такец во рамките на поетската манифестација „Гоцеви видици“ (Битола, 2021) за афирмација на македонскиот јазик на сите светски меридијани, Сертификат од Балканската поетска унија за изразени квалитети на поетска креација (Сараево – Здружение за култура „Нова светлост“, 2021), како и престижната награда „Павол Орсаг Хвиездослав“ за квалитетен опус на преводи од словачката книжевност и за нивната презентација и афирмација во светот за 2017 година (доделена од Асоцијацијата на писателски организации на Словачка), понатаму наградата од министерот за надворешни работи и европски прашања на Р. Словачка – Мирослав Лајчак (наедно и тогашен претседател на Генералното собрание на Обединетите нации со седиште во Њујорк, САД) за исклучителни заслуги за развојот на пријателските односи со Р. Словачка од областа на науката, културата и уметноста, доделена по повод значајниот јубилеј – 25-годишнината од прогласувањето на независноста на Словачка во 2018 година и др.

Тој е и организатор и делегат на шеесетина литературни конференции и фестивали низ целиот свет, а, исто така, и раководител и соработник на неколку меѓународни научноистражувачки проекти. Бил еден од уредниците на македонското електронско списание за книжевна херменевтика „Мираж“ (www.mirage.com.mk), како и еден од уредниците на словачкото академско

списание за културно наследство и историја на славистиката – „Константинови писма“ (од 2008 до 2012 година). Во периодот 2006 – 2007 година ја извршувал и функцијата редактор и интерен аналитичар во словачкиот интернет-портал за меѓународни односи „Евромонитор“. Тој е наедно и стручен консултант за прашања од областа на македонскиот јазик, литература и култура во Енциклопедискиот институт при Словачката академија на науките во Братислава од 2008 година. Бил назначен и за почесен претседател на 13-тиот светски филателистички конгрес, кој се одржа во Нитра во 2008 година. Исто така, избран е за интернационален амбасадор на мирот при азискиот литературен форум за мир и човекови права (World Literary Forum for Peace and Human Rights) во 2021 година, а наедно е носител и на меѓународната награда „Златно срце“ (Golden Heart) за оригинално творештво со високи уметнички дострели, чист хуманизам и дарба од Бога, доделена од страна на Светската фондација „Рахим Карим“ (Република Киргистан, 2022). Во 2009 година му била доделена и висока словачка државна награда за научни достигнувања и за исклучителни публикации од страна на Ректорот на Универзитетот во Нитра, а во 2015 година ја освоил и премијата на Литературниот фонд на Словачка за најдобра научна и стручна литература за 2014 година во категоријата „Речници и енциклопедии“ за соавторство на делото „Словачко-македонски речник“. Во 2022 година примил почесно признание од Секцијата за научна и стручна литература и компјутерски програми при Литературниот фонд на Словачка во категоријата за општествени и хуманистички науки за авторската научна монографија „Поетика на дислокацијата“ (Poetika dislokácie) издадена во 2021 година.

Поетски книги: *Отворени врати* (1995), *Хорот на гнилите лисја* (2000), *Срт* (2003), *Чоколада во портфолио* (2010), *Нежности без гарантен лист* (2012), *Чекајќи ја историјата* (2016), книжни поетски избори: на словачки јазик *Dobrý lovec* (2016) и на српски јазик *Херој заборавање класе* (2017).

Лингвистички книжни трудови: *Мал лексикон на помалку познати зборови и изрази* (соавтор, заедно со Лилјана Угриновска, 2003), *Македонско-словачки прирачник за конверзација* (2006), *Словачки низ разговор со кратка граматика* (2013), *Словачко-македонски речник* (соавтор, заедно со Гоце Цветановски – редактор и Љупчо Митревски, 2014).

Книжевно-научни монографии: *Metaforické modely obraznosti v poézii Jána Ondruša* (Nitra, 2008), *Slovensko-macedónske literárne a kultúrne vzťahy* (Bratislava, 2009), *Македонско-словачки компаративни согледби – студии и интерпретации* (Скопје, 2012), *Просторите на текстот – по врвиците на критиката и на академското пишување* (Скопје, 2015), *Славистички синтези/Slavistické syntézy* (Белград – Братислава, 2018), *POETIKA DISLOKÁCIE: Komparatistické sondy k migráciám v južnoslovanských literatúrach po roku 1989* (Братислава, 2021) и *Книжевни крстопати – сведоштва од меѓукултурниот дијалог* (Скопје, 2023).

Научен соредактор на словачките академски публикации: *Duchovné, intelektuálne a politické pozadie cyrilo-metodskej misie pred jej príchodom na Veľkú Moravu* (Nitra, 2007), *Poznávanie kultúrneho dedičstva sv. Cyrila a Metoda* (Nitra, 2007), *Význam kultúrneho dedičstva sv. Cyrila a Metoda pre Európu* (Nitra, 2008); *Európske kontexty interkultúrnej komunikácie* (Nitra, 2009), *Macedónsko-slovenské literárne, kultúrne a jazykové vzťahy/Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски/Macedonian-Slovak Literary, Cultural and Linguistic Relations* (Nitra, 2015), *Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски 2/Macedónsko-slovenské literárne, kultúrne a jazykové vzťahy 2* (Скопје, 2016); соредактор (и прв уредник од Р. Македонија) на Зборниците на поезија и кратка

проза на младите од просторите на поранешна Југославија – *Rukopisi 35-40* (Панчево – Србија, 2012 – 2017); главен редактор и приредувач на хрестоматијата *Единство на многугласјето – поглед врз новата словачка литература и култура низ македонскиот превод* (Скопје, 2012) и на антологијата *Шестмина словачки поети* (Скопје, 2018), член на главната стручна редакција на петтомниот капитален проект „Антологија на светската поезија (преведена на македонски јазик)“ (Скопје, 2015 – 2017), како и приредувач и преведувач на сите текстови во тематскиот број посветен на словачката современа книжевност во списанието „Книжевни елементи“ (Битола: Перун Артис, бр. 7, 2022).

Преводи и препеви на македонски јазик на избрани творби од авторите: Пол Рикер, Ричард Палмер, Марија Кобетс, Дебора Хејслер, Александра Верушка, Теране Туран Рехимли, Фети Саси, Лејла Ишик, Мариела Кордеро, Клаус Анкерсен, Хилари Маинга, Пунчо Вангчук, Тендаи Ринос Мванака, Маргарета Куртеску, Бенкт Берг, Јури Талвет, Рахим Карим, Станислав Ли, Ниладри Махаџан, Ана Марија Степиен и Еден Сориано Тринидад (од англиски); Марлена Зингер (од полски); Чарна Поповиќ, Марија Драгниќ и Ненад Трајковиќ (од српски); Христо Ботев, Пејо Јаворов, Никола Јонков Вапцаров, Димана Иванова (од бугарски); Бронислава Волкова (од чешки); како и Рудолф Фабри, Владимир Рејсел, Јан Брезина, Павел Бунчак, Јан Рак, Јулиус Ленко, Штефан Жари, Јан Ондруш, Иван Купец, Павел Виликовски, Јан Замбор, Милан Рихтер, Станислава Хробокова-Репар, Вилијам Климачек, Вера Прокешова, Иван Лаучик, Ерик Јакуб Грох, Иван Коленич, Александер Халвоник, Михал Бабјак, Јан Гавура, Дана Кршакова, Петер Шулеј, Михал Хабај, Мартин Палух, Мира Кератова, Јана Бењова, Душан Митана, Ивана Добраковова, Франтишек Липка, Јурај Шебеста, Љубомир Фелдек, Мирослав Демак, Јурај Куњак, Мирослав Биелик, Марија Баторова, Тамара Архлебова, Мартина Стракова, Барбора Хринова, Етела Фаркашова, Игор Хохел, Мирослав Дудок, Ерик Ондрејичка, Петер Били, Мартина Грманова, Олга Глуштикова, Даниела Ковачикова, Марта Хлушикова, Дагмар Инштиторисова, Нора Наѓова, Петер Иванич и други (од словачки). Преводи од македонски на словачки јазик на избрани текстови од авторите: Богомил Ѓузел, Соња Стојменска-Елзесер, Ангелина Бановиќ-Марковска, Маја Јакимовска-Тошиќ, Катица Ќулавкова, Лидија Димковска, Игор Исаковски, Стево Симски, Јовица Ивановски, Никола Маџиров, Николина Андова Шопова и др.

Негови песни, есеи и културолошки согледби се преведени и објавени уште и на англиски, италијански, шпански, германски, словенечки, српски, хрватски, албански, арапски, кинески, корејски, азербејџански, бугарски, турски, есперанто, шона, хинду, руски, белоруски, украински, бенгалски, киргиски, узбечки, казашки, романски, ерменски, шведски, дански, литвански, естонски, унгарски, полски, чешки, словачки јазик, како и во препис на глаголица, а, исто така, дел од неговото творештво е уште публикувано или претставено на различни јазици во Хрватска, Босна и Херцеговина, Србија, Бугарија, Црна Гора, Словенија, Австрија, Романија, Италија, Шпанија, Франција, Латвија, Велика Британија, Чешка, Словачка, Полска, Унгарија, Ерменија, Белгија, Шведска, Данска, Естонија, Русија, Белорусија, Киргистан, Узбекистан, Казахстан, Молдавија, Индија, Филипини, Пакистан, Тунис, Венецуела, Боливија, Азербејџан, Турција, Мексико, Чиле, Бангладеш, Колумбија, Египет, Непал, Мавританија (Африка), Кенија, Зимбабве, Аргентина, Перу, Монголија, Обединети Арапски Емирати, Хонгконг, Тексас и на други места во Соединетите Американски Држави.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на приложената документација како и преку личниот увид во досегашната плодна и разновидна дејност на кандидатот, Рецензентската комисија констатира дека **д-р Звонко Танески** со своите творечки и педагошки капацитети, целосно ги исполнува условите за избор во звањето **Вонреден професор** по група предмети од областа **Книжевност**, на Факултетот за театарски уметности при Интернационалниот универзитет Еуропа Прима – Скопје. Рецензентската комисија овој Извештај и заклучоците во него му ги предлага на наставно научниот совет на Факултетот за театарски уметности.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА:

Проф. Јордан Плевнеш

Проф. Мимоза Рајл

Вонреден професор Гоце Ристовски

Скопје, 30.08.2023